

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. na mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poštnina znaša.

Za oznanila plačuje se od četiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je v Gospodskih ulicah št. 12. Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Pisma iz Zagreba.

Zagreb, 24. avgusta 1891.

Jubilejska razstava.

I.

Na Zagrebškem vseučiliščnem trgu nastalo je nagloma novo krasno mesto, kakor da je kak čarobnik čez noč pričaral. Še pred par meseci bilo je na tem trgu vse prazno in pust, kakor v kaki puščavi, nič nesi videl, nego pesek in kamenje. Ali v spomladi, ko se je jela priroda buditi v novo življenje, začelo se je tudi novo življenje na vseučiliščnem trgu. Kakor glive čez noč, rasli so tu iz zemlje raznovrstni objekti, ki so v kratkem času spremenili trg v čarobno mesto. Veliko sicer ni to mesto, ali je zato prekrasno, kakor da so ga vile sezidale in ukrasile z vsemi mogočimi lepotami. Človeku se v prvi čas zdi, da se mu sanja, in ga prevzema strah, da mu lepa ta podoba ne izgine izpred očí, ko se prebudi. Ali kmalu se prepriča, da to ni sen, ampak gola resnica, ko gre na sprehod po tem čarobnem mestu, kjer so vse duri odprte in kjer ga vsako krasno poslopje vabi, da pogleda, kakšno blago se v njem nahaja. Zgrajenih je 21 paviljonov in 11 kioskov različne veličine in različnega sloga, ali vse lepo, fino, ukusno izdelano in ukrašeno od zunaj in od znotraj, kraj teh pa še več posebnih restavracij in kavarn, železna vetrenjača, 2 zvona na skali, zgradbe s stroji za električno svetlo, 4 velike „suše“, mej vsemi temi predmeti pa so krasni nasadi, 3 kipi, vodomet, kaskade, ribnjak in park pred sveučiliščno palačo. Ves ta prostor, kakih 30.000 m², okrožuje pet sijajnih palač, od katerih 3 služijo „gospodarsko-šumarski jubilarni razstavi“, in to vseučilišče, Gospodarsko društvo in „Hrv. Narodni Dom“ (Sokol in Kolo), v jedni, namreč v kr. obrtni školi, pa je priredilo „Društvo za umjetnost i umjetni obrt“ v Zagrebu mejnarodno razstavo umetnin, ki je odprta, dokler traja jubilejska razstava. Celo to mesto, katerega slika je zelo dražestna, vsi ti paviljoni in kioski in omejene tri palače, vse to napolnjeno je z vsakovrstnim blagom, ki ga je hrvatska zemlja rodila, bistri in umni duh Hrvatov izumil in proizvel, in pa pridne in vešče hrvatske roke izdelale. Po dnevu vrvi tu

na tisoče ljudi neprenehoma od poslopja do poslopja, od paviljona do paviljona, iz dvorane v dvorano, nabirajoč si znanja, kakor čebelice med od cveta do cveta. V večer pa se slika ta celo spreminja: Ves prostor razsvetli se električno, vojaška godba svira v glasbenem paviljonu, Mitrovački tamburaši igrajo pred Kolom, vodomet brizga vodo do 20 metrov kvišku, pri dalmatinskem paviljonu blišči se slap vode v raznih barvah, sredi vseh teh lepot pa se sprehaja brezštevilna množica ljudi in na vsakem lici bereš veselje in radost. Pred gostilnicami in kavarnami je seveda tudi vse polno in živo, tu se živo razpravlja in nazdravlja in zabavlja.

To ti je, ljubi bralec, le slaba slika o tem čarobnem mestu, ki se zove „Jubilarna razstava“ v Zagrebu. V resnici je ta slika nerazmerno lepša. Pravo sliko in pravi pojem o tej razstavi dobil bodeš še le tedaj, ko semkaj prideš in sam pogledaš vsa ta čudesa. Popolnoma opisati vsega tega ni mogoče, in jaz ne prevzamem te velikanske naloge, da ti natanko in obširno, črno na belem, pokažem vso razstavo v svojih pisnih iz Zagreba. Hočem te le opozoriti na razstave kulturni pomen in na znamenitejše objekte, po tem pa te tudi po svojih slabih silah spoznati z gospodarskimi, industrijskimi in kulturnimi odnosi Hrvatov, kakor nam jih kaže razstava. In ko si mislim, da te zanima tudi to, kar se godi na Zagrebški razstavi, javljal ti bodem v kratkem vse, kar se bode znamenitejšega in zanimivejšega zgodilo na razstavi in okolu nje, med brati Hrvati in njihovimi gosti.

Prvi in glavni pomen Zagrebške razstave je po mojem mnenju, le ta: Hrvatje hočejo dokazati vsemu svetu, da niso zaostali v kulturi in da hodijo isto pot z drugimi kulturnimi narodi; vsi hočejo pokazati, kaka kulturna moč je v njih.

Razstave so gotovo izmej najlepših in najkristnejših pridobitev, ki nam jih je prinesla moderna kultura. Nič nam tako živo ne predočuje orjaškega napredka ljudskega duha, kakor razstave, in čeravno so v zadnjih štiridesetih letih jako goste in se nagloma ponavljajo, prinaša nam vsaka nova razstava, posebno pa vsaka svetska ali mejnarodna

razstava, na tisoče novih stvari. Kulturni napredek, ki je še nedavno le neznatno pomikal se naprej, dela sedaj orjaške korake. Kar je včeraj v Parizu, v Ameriki, ali pa celo v Avstraliji bilo, to nam danes prineso v Evropo, pa tudi k nam, v beli Zagreb. Razstave so nam potrebne in koristne, ker nam najjasnejše predočujejo plodove po bliskovo napredujoče kulture, ker so one zrcalo, v katerem gledamo splošni napredek, pa tudi napredek vsakega posameznega naroda.

Tudi v sedanji razstavi v Zagrebu vidi se pristna slika modernega napredka na Hrvatskem, če ravno ne vsega napredka, ker nam predstavlja samo gospodarstvo, gozdarstvo, domači (hišni) obrt in pa del ostale industrije. Sliko to popolnjuje nam tudi posebna razstava umetnin, ki se nahaja v kr. obrtni šoli tik jubilarne razstave: na tej razstavi izložili so sicer tudi tuji umetniki svoja dela ali tu se vidijo tudi izvrstni umotvori hrvatskih umetnikov, Mašića, Quiquereza, Rendića in drugih. Slika napredka, ki jo vidimo v obeh razstavah, je lepa, ne samo za oko, ampak tudi za duha. Lepa je, ker nam kaže množino izvrstnih izvornih proizvodov hrvaškega duha in delovanja, pa tudi lepib, tujih, občnih predmetov, ki so si jih prisvojili Hrvatje, kakor vsi drugi kulturni narodi, in ki dokazujejo, da Hrvatje stopajo junaški naprej na stezi splošnega napredka. Ta slika je pa tudi tolažilna, ker nam napolnjuje dušo upanjem, ali da bolje rečem, prepričanjem, da bodo Hrvatje v bodoče še hitreje napredovali in da ne bodo mirovali, dokler ne bodo na kulturnem polju dosegli naprednejših narodov. Slika ta dokazuje nam, da v hrvatskem narodu počiva velika duševna sila, ki se lepo razvija in je posebno produktivna, kadar se ji prilika nudi. Tujci, posebno Nemci, ki imajo slabo mnenje o Hrvatih in trosijo po svetu razne bajke o njih, naj le pridejo semkaj v Zagreb, naj si ogledajo to razstavo in kar strmeli bodo začudenja, obmolknili kakor ribe in stidili se svoje nevednosti in svojega obrekovanja; še hvalo in slavo bodo peli Hrvatom po svetu, če bodo le malo poštene in pravični, pa prosti tistega gnusnega šovinizma, kateri je toli okužil današnje Nemce in Madjare. Taki šovinisti, ki nas Slovane motrijo samo skozi temne

LISTEK.

Igrača.

(Novela E. Krasilnikovce, prevel Vojškar.)

(Dalje.)

Razven tega je Olga vidno slabela. Večinoma je ležala z zaprtimi očmi. Njeno dihanje je bilo neredno, časih je popolnoma zastalo, da se je prijemala z zdravo roko za prsa, katerim je nedostajalo vzduha. Časih je prosila piti, tedaj jej je dajal Čuvašev kozarec mrzlega šampanjca; Olga je odpila dva požirka, nasmehnila se mu in zopet pala na pol v nezavest.

Kar zasliši v sosedni sobi neke glasove. Hotela je vedeti, kdo je tam. Spoznala sta, da so prišli Tučkovi prašat za njeno zdravje.

— Ubogi otroci, ob ves praznik so! Petja, oddaj jim jelko in vse, kar smo jim pripravila, naj pripravljajo sami doma, kakor vedo, dejala je Olga.

— In še to oddajte v Olginem imenu njeni krščenki, pristavil je Čuvašev, vzemši iz žepa listnico in oddajaje jo Mariji Ivanovni. Niti pogledal

ni, koliko je bilo v njej. Ta čas neso imeli milijoni za Petra Kiriloviča nikake cene ker neso mogli spasiti sreče njegove; ako bi pa imel denar zanj še kako vrednost, bil bi popolnoma obdarjen za svojo velikodušnost s pogledom in smehljajem Olge, s katerima se mu je zabvalila.

Potem je zopet minila minuta za minuto. Začelo je temneti. Marija Ivanovna je prinesla, pazno stopaje, v Olgino sobo lampo s temnim senčnikom. Postavila jo je na mizo, spustila zastore na oknih, nekoliko sinjih od večernega somraka, vzdihnivši pogledala na Olgo, ležečo z zaprtimi očmi, in na Čuvaševa, sedečega zraven in odšla.

Mej tem jej je dajal Peter Kirilovič pomirovalna znamenja. Olga se namreč že četrt ure ni vznemirjala, njeno dihanje je postajalo rednejše, in na licih pokazala se je rudečica. Človeško srce se pač vedno nadeja, da visi tudi njegova sreča na tanki niti, imenovani nada.

— Morda sta se zdravnik motila, morda... A Čuvašev ni še dobro izrazil te oživljuje misli, ko je odprla Olga velike oči, katere so se mu zdele ta dan še večje, kakor nekako prestrašene — njene ustnice so se stresle a glasu neso dale.

— Kaj bi rada, mila? Piti? uprašal je Čuvašev, naklonil se in čutil po trenutnem olajšanju strašen strah.

Olga je odkimala.

— Bliže! zaslišal je naposled Peter Kirilovič — ou je razumel in priklonil se popolnoma.

Na Olginem obličju izrazila se je zadovoljnost, in njen glas je začel glasneje.

— Še... tako... Se spominjaš, ko sem dejala: lepo je umreti zraven ljubečega človeka... Poljubi me zadnjokrat... saj ti nesem zoperna?

Mesto odgovora pritisnil je Čuvašev strasten poljub na Olgine ustnice. V tem trenutku pretrgale so se tudi vezi življenja njenega.

Pri poslednjem pretresu zlomljenega, bolnega telesa pokazalo se je v oglih ustnic nekoliko rožaste pene, nekaj hripavega deloma vzdih, deloma stok izvil se je iz njenih prsi... in vse je bilo končano — Olge ni bilo več, baš v oni trenutek, ko se je zaslišal iz sosednje cerkve prvi udarec zvona, ki je vabil ljudstvo k slovesni polnočnici, ravno tisti hip, ko je mislila Olga prižgati svečice na svoji jelki.

(Konec prih.)

veliko bolje fiziol; ajda pa potrebuje lepega vremena. Zdaj se vsi poljski pridelki precej dobro kažejo. Bog nam daj še dosti gorkih dnij, ker le gorkota zamore zamujeno popraviti. Toliko za danes. Prihodnjič kaj več.

Z Notranjskega 23. avgusta. [Izv. dop.] Bolezen na gobicah in parkljih, ki je v letošnjem poletju prikazala se pri goveji živini v par okrajih na Kranjskem, zmatrati je sicer gledé slehernega živinskega gospodarja za nesrečo, osobito pa je hudo zadela našega kmetovalca. Prvi kot zadnji trpel je materijalno škodo, ipak je tega manj imovitega bolj bolelo, nego premožnejšega!... Pa ne da bi mislil kaj več lamentovati, gospod urednik, a konstatovati hočem le — senčno stran, ki jo je imelo tu in tam živinozdravniško postopanje, recimo — okrajnega živinozdravnika Logaškega. Mož sicer ni več mlad, pa se vendar v svoji stroki in praksi včasih „zaleti“, da mu skoro „sape zmanka“. V imenovanem okraji obiskaval je vasi in bolno živino; je li sploh s svojimi „recepti“ jej kaj koristil, Bog mi grehe odpuisti, da dvomim. No, faktum je to, da je gospodarjem, ki so imeli ali še imajo bolno živino, zaukazal jo zapreti in zaprto imeti, dokler ne ozdravi, dočim je ob jednem zaukazal zaprto imeti svojo živino tudi takim gospodarjem, katerih živina je bila popolnoma zdrava! Če je gospodar biš. št. 1. v kaki vasi imel bolno živino, moral je zaprto imeti svojo živino tudi gospodar biš. št. 99. na drugem koncu vasi, ki pa je bila čisto zdrava! i. t. d. — Jaz sicer ne vem, je li ta gospod in c. kr. živinozdravnik teorijo svoje stroke že pozablil, ali pa se jej premalo priučil, trdim pa le to, da jo v praksi napačno uporablja. — Čemu celo vas — živino in ljudi, ko je vse zdravo, n. pr. zaradi jednega gospodarja z bolno živino v kontumac obsoditi, ko je že tako dovolj od revščine tepen, zdaj mu pa še tako materijalno škodo na glavo pritisniti! — Država bode samo za ta okraj izplačala okrajnemu živinozdravniku za komisije blizu 700 gld., katere bode seveda potem zopet davkoplačevalec poplačeval pri dokladih, — in vendar ni korist teh komisij niti jedne petinke troškov vredna! — Ni dovolj, da našega kmetkega gospodarja pritisnajo raznovrstni davki, da mu leži živina bolna v hlevu; niti z zdravo naj bi ne smel na dan, a plača naj poleg tega še k davkom priklade za komisije i. t. d. Bt bilo pač treba tudi v tej zadevi temeljite reforme, kakor je baš neki gališki poslanec poudarjal v letošnjem državnem zboru!

Domače stvari.

— (Imenovanje.) Naš rojak, g. dr. Fran Hočevvar, profesor na državni gimnaziji v Inostu, imenovan je profesorjem matematike na tehniški veliki šoli v Brnu.

— (Posebni vlak v Zagreb) odbihal bode dne 6. septembra iz Ljubljane ob 4:54 zjutraj in došel v Zagreb taisti dan ob 10:50 dopoldne. Jako znižana cena, tja in nazaj je: I. razred 8 gld. 20 kr., II. razred 6 gld., III. razred 3 gld. 80 kr. Vozni listki ki so se že pričeli izdavat, so 14 dnij veljavni in se sme dvakrat izstopiti mej potom. Zanje naj se obrne vsakdo takoj na prireditelja vlaka g. Jos. Pavlina, ali na odbor „Sokola“ v Ljubljani. V jednaki primeri so vozne cene znižane tudi za vse druge postaje mej Gorico, Trstom, Reko, Mariborom in Ormožem do Brežic, v Zagreb in nazaj, katere priobčimo pozneje.

— (Osebna vest.) Namestniški konceptni praktikant pl. Pichler premeščen je od okrajnega glavarstva v Ljutomeru k okrajnemu glavarstvu na Ptuij.

— (Glas izmej učiteljstva.) Na predvečer deželne učiteljske konferencije bi bilo pač želeto, da bi se zaradi skupnega složnega delovanja in zaradi posameznih nasvetov zbrali vsi delegati deželne učiteljske konferencije, kakor tudi drugi gg. učitelji, ki se zanimajo za to stvar, n. pr. pri Ferlinči v steklenem salonu, v posvetovanje.

— (Častno priznanje.) Gosp. M. Kunc, vodja krojaško-obrtnega učilišča v Ljubljani, prejel je dne 20. avgusta nastopno pismo: „Vaše blagorodje! Podpisano zadržno načelstvo sklenilo je na podlagi predloženih Vaših knjig in sicer „Zuschneidekunst“ za moško stroko in „Toilette“ za žensko stroko izreči Vam najpopolnejše priznanje ter jih glede na izvršbo risalnih vzorcev kakor tudi glede obdelovanje tvarine vsaketeremu

najtopleje priporočati.“ Načelstvo zadruga krojačev na Dunaji.

— (Poseben vlak.) Gosp. G. Habit, načelnik postaji na južnem kolodvoru, obvestil nas je, da bode dne 30. avgusta poseben osebni vlak ob 10. uri 20 min. zvečer odšel iz Celja v Ljubljano, ob 10. uri 30 min. pa iz Celja v Maribor in da se bode ustavljal na vseh postajah.

— (Obratno ravnateljstvo državne železnice v Beljaku) nam javlja: Všled naličev dne 23. in 24. t. m. je železnica na mnogih krajih poškodovana in se je moral ustaviti ves promet na progah Trbiž-Kranjska gora in Trbiž-Pontabelj. Treba bode kakih osem dnij, da se ti progi popravita.

— (Povodnji.) Iz raznih krajev se poroča o velikih povodnjih, o katerih smo deloma že poročali. Pri Trbižu dela 100 pionirjev, voda pada in ni daljne nevarnosti. Na železniški progi mej Trbižem in Kranjsko goro in mej Trbižem in Pontabeljem dela 100 mož od ženijskega oddelka pod vodstvom majorja pl. Galla. Podkloštom dela 40 mož. Drava in Mura sta padli. V planinah padel je sneg, kar je znak, da bode vreme ostalo lepo.

— (Iz Rateč na Gorenjskem) se nam piše: Leta 1885. imeli smo grozno povodenj, a te dni imeli smo še strašnejšo in škoda je še hušja. Veliko smo si prizadevali, da smo vsaj oteli hiše, katere bi bila sicer voda izpodkopala, po polji in na travnikih pa je voda svobodno gospodarila. Zasukto je vse, voda nanesla je peska, kamenja in posekanega in izruvanega lesa, da je prizor prav žalosten, grozen. Tudi pokopališče, ki ima neugodno lego, bilo je v nevarnosti in le z velikim trudom smo nesrečo odvrnili.

— (S Krškega) se nam piše, da je v nedeljo dopoldne po mnogih krajih krškega in kostanjeviškega okraja toča napravila obilo škode. No, še tega manjka ubogim Dolenjcem!

— (V celem ormoškem okraju) in daleč okrog je v nedeljo 23. t. m. po dne bilo več neviht z obilnim dežjem, bliskom in gromom. Žal, da je bila na več mestih toča, ki je najbolj zadela Jeruzalem, Sv. Miklavž, Sv. Bolfank in Središče. Medjimurje do Čakovca je zelo zadeto. Škode je največ po vinogradih in na ajdi. Treščilo je na več krajih. V velikonedeljski župniji je bil ogenj. Drava silno raste, ter niže Ormoža trga in pokopava posestvo za posestvom. Ubogi posestniki pa dobijo le malo pomoči. Žalostna bodočnost.

— (Nevihta in toča) razsajala je pretkelo nedeljo daleč na okrog. Na Ptuij bila je huda ploha, vmes je padala toča. V Ljutomeru je toča bila opoldne in zopet popoldne proti 2. uri in napravila veliko škode.

— (Treščilo) je dne 20. t. m. v hišo Janeza Mencingerja v Gorjušah. Hiša je popolnoma pogorela, gostača v njej, Štefan in Marija Lotrič sta komaj življenje rešila.

— (Iz Logatca) 23. avgusta. Dopisniku „Iz Planine“ v 190. številki „Slov. Naroda“ sledeče v odgovor: Najprvo mi je konstatovati, da je moral biti gospod Dolenje-Planinec nekoliko nervozen, ko je pisal gori omenjeni dopis, in če se izvestno ne bil tako zaletel v ono notico, ki je poročala o zadnjem ognju v Planini. Notica govorila je le o nekaterih stanovnikih Dol. Planine, ki so malomarno „zijala pasli“, mestu da bi bili šli pomagat vodo nosit za brizgalnice, katere je neso vsaj v najhujšem momentu dovolj imele oziroma dobivale. To je bil faktum in tisti vidni nedostatek, o katerem se je čula takrat in za tem marsikatera kritična opazka. In tega, da bi bili vsi domačini (v zvezi z gasilnimi društvi) storili v omenjenem času „svojo dolžnost“, si gospod Dolenje-Planinec v dopisu niti sam trditi ne upa!

— (Bosenski vojaki na Dunaji.) Te dni prišli so trije bosensko-hercegovski bataljoni iz Banjeluke, Dolnje Tuzle in Mostarja, ki so združeni v pešpolk, iz tabora v Brucku na Dunaj. Polk šteje 960 mož in 45 častnikov. Mohamedanov je 260. Z Dunaja gredo k vojaškim vajam v Waidhofen, 7. septembra pa se zopet vrnejo na Dunaj, kjer ostanejo v garniziji. Sredi septembra odposlali se bodo dopustniki in 1. oktobra pridejo prvi bosenski novinci na Dunaj.

— (Mlad morilec.) Petnajstletni Matija Colnerič iz Stojnega Sela sprl se je na Slatini s 13letnim Franom Ekerjem in ga z navadnim pipcem sunil v srce, da je bil takoj mrtev. Morilca so zaprli.

— (Natečajji za učiteljska mesta.) V postojinskem šolskem okraju: 1.) Mesto učitelja-voditelja na jednorazrednici v Št. Mihelu z letno plačo 500 gld., opravnino 30 gld. in s prostim stanovanjem; 2.) drugo učno mesto na dvorazrednici v Slavini z letno plačo 450 gld. in prostim stanovanjem. Prošnje naj se uložijo do 31. t. m. — Na novoustanovljeni jednorazrednici pri Sv. Trojici je stalno ali začasno popolniti mesto učitelja-voditelja z dohodki IV. plačilne vrste in prostim stanovanjem. Prošnje do konca tega meseca. — Na jednorazrednici v Nevljah pri Kamniku je stalno ali začasno popolniti služba učitelja-voditelja z dohodki četrte plačilne vrste in prostim stanovanjem. Prošnje do 31. t. m. — Nadalje v Dalmaciji na c. kr. učiteljski v Borgo Erizzo s srbsko-hrvatskim učnim jezikom mesto učitelja glasbe s pravicami in dolžnostimi vadniškega podučitelja. Zahteva se usposobljenost za pouk v petji in v igri na goslih, na glasoviru in na orgljah. Službo se odda za jedno leto začasno in če se v tem času prosilec izkaže sposobnega, more potem postati stalen. Prošnje na c. kr. deželni šolski svet v Zadru do dne 31. t. m.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“:

Peterburg 25. avgusta. Po finančnega ministra odredbi se sme žitu, namenjenemu v inozemstvo, primešati le osem odstotkov rži, drugega žita le tri odstotke, otrobov pa le jeden odstotek. Žito, katero ima več odstotkov primešane rži ali otrobov, ne sme v inozemstvo.

Bologna 25. avgusta. Danes blizu mesta trčila osebni in tovarni vlak. Nekateri potniki in jeden kurilec ranjeni.

Rim 25. avgusta. V Palermu je kapelanu La Rosi, ki je v grofinje Mazzarine kapeli mašo bral, cerkveni služnik pomešal strupa v kelih, da se je kapelan, ko je kelih izpil, kar zgrudil in je njegovo življenje v nevarnosti. Zlodeja so zaprli.

Praga 26. avgusta. (Avtentično.) Cesar pride na razstavo dne 23. septembra.

Dunaj 26. avgusta. Vse štiri osebe, ki so bile sumne umora hišnika Emeder in njegove soproje v Sandwirthgasse, so danes iz zapora izpustili.

Peterburg 26. avgusta. Nemški veleposlanik odpotoval v inozemstvo.

Monakovo 26. avgusta. Princesinja Ludovika bavarskega zjutraj srečno povila princesinjo.

Novi York 26. avgusta. Izvestje „Heraldovo“ iz Valparaisa z dne 25. t. m.: Obe vojski utrujeni in neče nobena zopet boja pričeti. Danes bili le neznatni boji. Ustaši so najbrže premenili svoj načrt in bodo mesto naskočili na drugem ugodnejšem kraju. Bitke pred nekoliko dnevi ni pričakovati. Balmaceda namerava ustašem pretrgati zvezo z brodomjem in tako uničiti ustanek.

Razne vesti.

* (Nabiranje za Katkova spomenik.) Po vsej Rusiji se nabirajo doneski za spomenik, kateri se bode postavil Katkovu.

* (Ruska himna v Franciji), prišla je tako v modo, da neka nemška tvrška v Moguncu, ki je založila rusko himno, skoro ne more ustrezati mnogim naročilom in je morala hitro prirediti novo izdajo.

* (Najstarejši ruski general.) Generalni pobočnik carjev, grof Aleksander Grigorjevič Stroganov, umrl je v Odesi v visoki starosti 95 let. Bil je častni meščan Odese, za katere mesto je storil mnogo, ko je bil tam generalni guverner.

* (Roparski napadi na turške železnice.) Vodstvo orient. železnice naprosilo je tudi za progo v Solun vojaško varstvo od porte, kakor je običajen na Carigranski progi.

* (Nova hiša se je podrla,) mej gradjenjem v Solnogradu. Štirje delavci so bili težko poškodovani.

* (Nesreča pri zgradbi.) V Bukureštu skočil je s tira te dni vlak, ki vozi materijal. Tri osebe so bile mrtve, štiri pa ranjene.

* (Nesreča na Montblancu.) Veliki posestnik Rothe iz Brušvika ponesrečil je z voditeljem svojim Mihelom Simondom na Montblancu. Trupel ponesrečenecv še neso našli.

* (Železnica na goro Sántis.) V Švici so zgradili železnico na goro Sántis, ki je visoka 2504 metrov. V treh letih bode železnica iz Appenzella do vrha gore gotova. Veljala bode $4\frac{1}{2}$ milijonov frankov in se bodo v kratkem začele podpisavati delnice.

* (Velik požar) v Jacksonville v državi Florida v severni Ameriki je uničil 13 trgovskih in 60 družih hiš. Škoda znaša jeden milijon dolarjev. Mnogo ljudi je bilo ranjenih po eksploziji dinamita v neki goreči hiši.

* (Ponesrečen zrakoplovec.) V Pleasant Beachu v Novem Jorku spustil se je angleški zrakoplovec Dieve z balonom v zrak, da se spusti s padalnim strojem. Veter zanesel je balon proti morju in je zrakoplovec, ko se je spustil doli, padel v morje in utonil. Neka zrakoplovka padla je 500 metrov visoko, ker se padalni stroj ni hotel odpreti in se ubila na grozen način.

* (Sleparije v zastavnih.) V zastavnih v Lodi in v Monci prišli so na sled veliki slepariji, kakor se poroča iz Milana. Oba zavoda sta oškodovana za več nego 100.000 lir. Cela družba zločincev izdelovala je s svincom izpolneno zlatino katero je kot pristno zlatino zastavljala v omenjenih dveh zastavnih. Zastavne liste so potem prodajali naprej in tako oslepili še kupce teh listov. Stroga preiskava se je pričela proti sleparjem.

Narodno-gospodarske stvari.

Trgovska in obrtniška zbornica.

X.

Zbornica meni celo, da se promet z jadrniki v Trstu glede uvoza in izvoza z zahodno Indijo in Ameriko brez dovoljenja uvozne premije ne more izdatno pomnožiti, ker so n. pr. vozni stroški za prevažanje iz Zahodne Indije v Trst za 1 do 2 šilinga od tone več, nego iz zahodne Indije v Hamburg, in je vozna iz Trsta na Dunaj le malo cenejša, nego po Labi in železnici, če tudi je črta Trst-Dunaj veliko krajša, nego črta Hamburg-Dunaj. Da je pa pomorska vozna iz Zahodne Indije v Trst več, nego v Hamburg, temu je krivo to, ker Hamburg ni tako oddaljen in je iz Zahodne Indije v Hamburg 3-4 tedne krajša pot nego iz Zahodne Indije v Trst.

Razun te razlike pri prevoznih stroških je pa še to v poštev jemati, da lastniki ladij raje v Hamburg vozijo nego v Trst, ker ondi laže dobijo blaga za nazaj nego v Trstu.

To lahko poravnava le naredba s katero se jadrnikom, ki priplujejo v Trst, določi premija. Ako se stem doseže enaka pomorska vozna za uvoz mej Trstom in Hamburgom, potem je mogoč preobrat vedno živahnjega prometa po Labi in železnici v korist Trstu, brez tega pa odločno ne. V dokaz temu usoja si zbornica le poudarjati, da se po Labi in železnici prevažna različno blago iz Hamburga na Dunaj za 2 marki 40 pf. od 100 kg. t. j. — marka računjena z 48 cer. a. v. — za 1 gld. 39 cer. av., na veliko krajši poti Trst-Dunaj pa se plača od 100 kg. 1 gld. 8 cer. vozne, in še to le od onega blaga, ki je v tarifi za polne vozove (10.000 kg.) označen.

Zbornica poudarja še, da bi bilo le prav in pravično, ako bi se jadrnikom dovolil enaki prostor v Tržaškem pristanišču, kakršnega imajo parnihi ter meni, da se mora najemščina v Tržaških skladiščih premeniti, ako naj se kupčija oživi tako, kakor je potrebno za Trst. Skoraj ni misliti, da bi kupčevalci pri teh različnih skladiških najemnih stroških mej Trstom, Reko in Benetkam blago vsled spekulacije spravljali v najdražja skladišča; kajti dočim stane en kvadraten meter skladišča v Trstu na leto 8 gld. av., stane v Benetkah v gorenjih prostorih 8 frank = 3 gld. 68 cer. in v spodnjih 9 frank = 4 gld. 14 cer. a. v. na Reki pa še manj. Ko zbornica še dostavlja, da je enako prošnjo poslala tudi visoki poslanski zbornici in v njej prosila naslednje:

„Visoka poslanska zbornica naj blagovoli, ozirajoč se na to, kar se je navelo, skleniti zakon, s katerim se obrat pomorskega brodarstva z jadrniki začasno oprošča pridobitnine in dohodnine in se

vsem v Trst dohajajočim jadrnikom naklanja premija, ali pa, če bi to iz katerega koli razloga ne bilo mogoče, prošnjo podpirati in visoki vladi odstopiti“ — predlaga nastopno prošnjo:

Visoko c. kr. trgovsko ministerstvo blagovoli, ozirajoč se na navedeno, na to delovati:
1.) da se izda zakon, po katerem bode pomorsko brodarstvo z lesenimi jadrniki začasno oproščeno pridobitnine in dohodnine;
2.) da se z zakonom določi premija vsem v Trst prihajajočim jadrnikom;
3.) da se jadrnikom dodeli v Tržaškem pristanišču jednak prostor, kakršnen parnikom;
4.) da se skladiška najemščina v Tržaških skladiščih primerno zniža.

Poročevalec stavi potem v imenu odseka sledeča predloga: 1.) Častita zbornica naj te peticiji odobri; 2.) peticija naj se pošlje zbornicam posestrinam s prošnjo, da jo podpirajo. — Oba predloga sta bila vsprejeta.

„LJUBLJANSKI ZVON“

stoji

za vse leto 4 gld. 60 kr.; za pol leta 2 gld. 30 kr.; za četrto leta 1 gld. 15 kr.

Tujci:

25. avgusta.

Pri **Mafšci**: Johnsch, Pichler, Lohner, Oberbauer, Morawetz, Guttenberg, Asl, Rottenberg, Kien z Dunaja. — Groschl, dr. Krok iz Grada. — Dienwiebel iz Draždan. — Taddel iz Berolina. — Laurich iz Raketa. — Wilhelm iz Buja. — Feigl iz Hamburga. — Moosbürger iz Milana.
Pri **Stenu**: Schmidt, Tobis, Bleiweis, Rzatete z Dunaja. — Redini z Reke. — Fischer iz Budimpešte. — Dr. Pirnat iz Zatičine. — Krapp iz Grada. — Kumer z Gorenjskega. — Močnik iz Kamnika. — Edelman iz Celovca. — Havas iz Velike Kanite. — Joachim iz Hamburga. — Bassi, Bradamante, Vernier iz Pulja.
Pri **avstrijskem cesarju**: Gutnik z Dunaja. — Kallisch iz Celovca. — Pirjevec iz Gorice.
Pri **bavarskem dvoru**: Krišche, Bartlmä iz Kočevja. — Lesjak z Krškega. — Potočnik, Wunsch, Lapajne iz Trsta. — Monisch iz Požuna. — Graischer iz Linca.
Pri **južnem kraljevinu**: Daviste iz Benetk. — Parovbek iz Linca. — Koren, Tanenberg z Dunaja.

Umrlj so v Ljubljani:

V deželni bolnici:

23. avgusta: Mihael Jelovčan, gostaç, 70 let, rak.
24. avgusta: Ivan Lovšin, pisar, 23 let, otitis medic.

Tržne cene v Ljubljani

dne 26. avgusta t. l.

	gl. kr.		gl. kr.
Pšenica, hktl.	8 77	Špeh poveljen, kgr.	64
Rež,	6 68	Surovo maslo,	72
Ječmen,	3 90	Jajce, jedno:	2
Oves,	2 92	Mleko, liter	8
Ajda,	4 87	Goveje meso, kgr.	62
Proso,	4 87	Telečje	52
Koruza,	5 40	Svinjsko	60
Krompir,	2 50	Kostrunovo	40
Loča,	10	Pišanec	40
Grah,	10	Golob	17
Fižol,	9	Seno, 100 kilo	1 78
Maslo, kgr.	82	Slama,	2 14
Mast,	66	Drva, trda, 4 metr.	6 80
Špeh frišen	58	mehka, 4	4 20

Meteorologično poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura	Ve-trovi	Nebo	Mo-krina v mm.
25. avg.	7. zjutraj	740.7 mm.	13.2° C	sl. sev.	jasno	
	2. popol.	738.6 mm.	22.8° C	sl. svz.	jasno	0.00 mm.
	9. zvečer	738.3 mm.	15.2° C	sl. svz.	jasno	

Srednja temperatura 17.1°, za 0.8° pod normalom.

Dunajska borza

dné 26. avgusta t. l.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

	včeraj	danes
Papirna renta	90 35	90 30
Srebrna renta	90 40	90 05
Zlata renta	111 35	111 —
5% marona renta	101 95	102 —
Akcije narodne banke	1010 —	1007 —
Kreditne akcije	275 50	271 75
London	118 05	117 95
Srebro	—	—
Napol.	9 40	9 39
C. kr. cekini	5 64	5 63
Nemške marke	58 07 1/2	58 05
4% državne srečke iz l. 1854	250 gld.	135 gld. 50 kr.
Državne srečke iz l. 1864	100	180
Ogerska zlata renta 4%	—	103
Ogerska papirna renta 5%	—	100
Dunava reg. srečke 5%	100 gld.	120
Zemlj. obč. avstr. 4 1/2% zlati zaost. listi	—	115
Kreditne srečke	100 gld.	190
Rudolfove srečke	10	20
Akcije anglo-avstr. banke	120	149
Tramway-društ. volj. 170 gld. a. v.	—	220

Največja zaloga šivalnih strojev

JAN JAK.

Ljubljana.

Niske cene. — Ugodno plačevanje na obroke. — Stari stroji se zamenjajo. — Popravki se izdelajo hitro, dobro in ceneno. (24) (476)

Razprodaja

500 hektolitrov

obče priljubljenih, dobrih in pristnih vrst

hrvatskega vina

od sv. Ane, Plešivice, Jaske in okiškega gorovja, z let 1883, 1884, 1885, 1888, 1889, 1890, hektoliter po gld. 18 do gld. 45 franko do železniške postaje Karlovec ali Jaska. Kdor kupi 50 hektolitrov ali več, dobi hektoliter za 2 ali 3 gld. ceneje. (710—2)

Podrobnejša pojasnila daje J. Zimmermann insin, Karlovec, Hrvatska.

KAROL TILL

Špitalske ulice 10. Ljubljana. Špitalske ulice 10.

Knjige s podobami, spleti za mladino, basni, abecedniki, igre za otroke in za društva, albumi za pismene znamke, knjige uzornice za znamenjevanje, kvačkanje in pletvanje. Uzorci za risanje, slikanje in lepopsje, uzorci za okroglo pisanje. Listi s podobami in albumi s podobami. Spominski albumi in za fotografije. Dnevniki, kartoni za modelovanje. Knjige za slikanje in uzorci za tankopisje.

Predposledni mesec.

Velika

Predposledni mesec.

Praška razstavnna loterija.

Glavna dobitka:

goldinarjev 100.000 goldinarjev 50.000 goldinarjev

LOZI po 1 gld.

V Ljubljani se dobivajo lozi pri J. C. MAYER-ju.

LOZI po 1 gld.